

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 31.03.1966, sp. zn. 9 Tz 27/65, ECLI:CZ:NS:1966:9.TZ.27.1965.1

Číslo: 59/1967

Právní věta: Ustanovenie trestného poriadku o spôsobe doručovania do vlastných rúk v zmysle § 63 odst. 1 tr. por. platí aj pre nápravno výchovné ústavy ministerstva vnútra, väznice a liečebné ústavy. Doručenie do vlastných rúk nemožno v takých prípadoch nahradzovať iba nejakým oboznámením adresáta s obsahom doručovaného rozhodnutia a jeho založením do osobného spisu adresáta. Doručenie takejto písomnosti musí osoba, ktorej sa doručuje do vlastných rúk, vlastnoručne potvrdiť a musí jej byť umožnené, aby sa s obsahom doručovaného rozhodnutia mohla sama náležite oboznámiť a rozhodnúť o príp. podaní opravného prostriedku.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 31.03.1966

Spisová značka: 9 Tz 27/65

Číslo rozhodnutí: 59

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doručování

Předpisy: 141/1961 Sb. § 63 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 59/1967 sb. rozh.

Ustanovenie trestného poriadku o spôsobe doručovania do vlastných rúk v zmysle § 63 odst. 1 tr. por. platí aj pre nápravno výchovné ústavy ministerstva vnútra, väznice a liečebné ústavy. Doručenie do vlastných rúk nemožno v takých prípadoch nahradzovať iba nejakým oboznámením adresáta s obsahom doručovaného rozhodnutia a jeho založením do osobného spisu adresáta. Doručenie takejto písomnosti musí osoba, ktorej sa doručuje do vlastných rúk, vlastnoručne potvrdiť a musí jej byť umožnené, aby sa s obsahom doručovaného rozhodnutia mohla sama náležite oboznámiť a rozhodnúť o príp. podaní opravného prostriedku.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 31. 3. 1966 - [9 Tz 27/65.](#))

Okresný súd v Ž. uznesením z 22. 10. 1964 sp. zn. 2 T 74/62 rozhodol, že sa zvyšok nevykonaného trestu nápravného opatrenia, uloženého obvinenému rozsudkom toho istého súdu zo 16. 11. 1962 sp. zn. 2 T 74/62 premení na trest odňatia slobody. Takto premenený trest potom ten istý súd uznesením

z 10. 5. 1965 obvinenému odpustil, keď vyslovil, že obvinený je podľa čl. I odst. 3 rozhodnutia prezidenta republiky o amnestii z 9. 5. 1965 účastný predmetnej amnestie.

Sťažnosť pre porušenie zákona podanú generálnym prokurátorom proti uznesení okresného súdu o použití amnestie Najvyšší súd zamietol.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom Okresného súdu v Ž. zo 16. 11. 1962 sp. zn. 2 T 74/62 bol obvinený uznaný vinným trestným činom krádeže podľa § 247 odst. 1 tr. zák. a odsúdený za to na trest nápravného opatrenia v trvaní 1 roku s tým, že z odmeny za prácu prepadne v prospech štátu 10 %.

Obvinený bol znova právoplatne odsúdený obvodovým súdom v P. vo veci 2 T 8/64 opätovne pre trestný čin krádeže k trestu odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov bezpodmienečne. Vznikla situácia, ktorá vylučovala ďalší výkon trestu nápravného opatrenia a preto Okresný súd v Ž. uznesením z 22. 10. 1964 sp. zn. 2 T 74/62 rozhodol, že sa zvyšok nevykonaného trestu nápravného opatrenia v trvaní 11 mesiacov premení na trest odňatia slobody v trvaní 5 a 1/2 mesiaca.

Takto premenený trest potom ten istý okresný súd uznesením z 10. 5. 1965 obvinenému odpustil, keď vyslovil, že obvinený je podľa článku I odst. 3 rozhodnutia prezidenta republiky o amnestii z 9. 5. 1965 účastný predmetnej amnestie.

Proti tomuto posledne uvedenému uzneseniu okresného súdu podal generálny prokurátor sťažnosť pre porušenie zákona, v ktorej vytykal okresnému súdu, že porušil zákon v prospech obvineného, ak rozhodol, že je účastný citovanej amnestie, hoci pre jej použitie neboli splnené podmienky, ak bol obvinený v posledných 10 rokoch pred jej vyhlásením (tj. pred 9. 5. 1965) dvakrát trestaný pre úmyselné trestné činy bezpodmienečnými trestami odňatia slobody. V dôsledku toho v zmysle článku VII odst. 5 uvedenej amnestie mu nemohol byť podľa článku I odst. 3 amnestie z 9. 5. 1965 odpustený nevykonaný trest odňatia slobody v trvaní 5 mesiacov a 15 dní.

Najvyšší súd predovšetkým z obsahu spisu ako aj dožiadaním náčelníka NVÚ MV v O. zistil, že predmetné uznesenie Okresného súdu v Ž. o použití amnestie nebolo doručené obvinenému. Okresný súd, ako to vyplýva z pripojených doručení, doručil uvedené uznesenie jednak okresnému prokurátorovi, ako aj Útvaru nápravných zariadení MV v O. Obvinenému však bolo doručované na adresu jeho bydliska pred nastúpením výkonu trestu odňatia slobody, takže poštový úrad vrátil zásielku ako nedoručiteľnú. Podľa písomného oznámenia náčelníka NVÚ MV v O. z 2. 11. 1965 bol obvinený s uznesením okresného súdu o použití amnestie iba zoznamovaný a uznesenie bolo založené do jeho osobného listu. Z prípisu tohože náčelníka MVÚ MV z 26. 10. 1965 vyplýva, že uznesenie, ktoré došlo NVÚ MV dňa 13. 5. 1965, nebolo realizované, pretože vznikly pochybnosti o jeho právoplatnosti, takže obvinený bol z výkonu trestu prepustený až 8. 6. 1965.

Uvedená situácia týkajúca sa doručovania uznesenia obvinenému vylučuje považovať predmetné uznesenie za právoplatné.

Podľa ustanovenia § 266 odst. 1 tr. por. vymedzujúcom síce iba veľmi rámcovo formálne náležitosti sťažnosti pre porušenie zákona, možno za takú sťažnosť považovať iba také podanie, ktoré smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu.

Najvyšší súd predovšetkým považoval za potrebné konštatovať, že v ustanovení § 368 tr. por. zákon pripúšťa proti rozhodnutiu o použití amnestie sťažnosť. Pritom oprávnenie na podanie takej sťažnosti nie je v citovanom zákonnom ustanovení obmedzené iba na osobu prokurátora, ako sa generálny prokurátor mýlne domnieva. Zákon všade tam, kde obmedzuje právo na podanie sťažnosti iba na osobu prokurátora výslovne toto vymedzenie vyjadruje, ako je tomu napríklad v ustanovení § 188

odst. 3 tr. por. Pretože sa rozhodnutie o použití amnestie obvineného nepochybne dotýka, treba obvineného považovať za osobu oprávnenú na podanie sťažnosti (§ 142 tr. por.). Potom ale zákon vyžaduje, aby uznesenie o použití amnestie bolo obvinenému tiež oznámené, a to v zmysle § 137 odst. 1 tr. por. buď vyhlásením, alebo doručením odpisu takého uznesenia. V danom prípade, ak okresný súd rozhodoval na neverejnom zasadnutí a obvinený sa navyiac nachádzal v čase rozhodovania okresného súdu vo výkone trestu, nemohlo byť predmetné uznesenie obvinenému oznámené jeho vyhlásením, takže prichádzal do úvahy jedine druhý spôsob oznamovania uznesenia, a to doručenie jeho odpisu. V zmysle § 63 odst. 1 písm. b) tr. por. treba do vlastných rúk doručiť osobám oprávneným podať proti rozhodnutiu opravný prostriedok odpis takého rozhodnutia.

Najvyšší súd zistil, že uznesenie o použití amnestie obvinenému nebolo v zmysle § 137 odst. 1 a § 63 odst. 1 písm. b) tr. por. doručené. Tým však nezačala obvinenému plynúť lehota na podanie sťažnosti (§ 143 odst. 1 tr. por.). V dôsledku toho potom nemožno v zmysle § 140 odst. 1 tr. por. uvažovať o právoplatnosti a vykonateľnosti predmetného uznesenia. V danom prípade právoplatnosť a vykonateľnosť uznesenia môže nastať v zmysle § 140 odst. 1 písm. b) aa) bb) tr. por. iba vtedy, ak sťažnosť v lehote podaná nebola, alebo ak sa oprávnené osoby (medzi nimi je aj obvinený) výslovne sťažnosti vzdali. Nič podobného sa nestalo. Len tá skutočnosť, že obvinený po oboznámení obsahu predmetného uznesenia v NVÚ MV v O. proti uzneseniu sťažnosť nepodal, neznamená, že sa práva sťažnosti výslovne vzdal. V súvislosti s jedinou možnou formou oznámenia uznesenia, ktorá prichádzala do úvahy, a to doručenie odpisu predmetného uznesenia, treba zdôrazniť, že púhe oboznámenie obvineného s obsahom predmetného uznesenia orgánom NVÚ MV v O. ani následné založenie takého uznesenia do osobného spisu obvineného nenahradzuje doručenie opisu uznesenia v zmysle § 63 odst. 1 písm. b) tr. por. Oboznámenie obsahu uznesenia iným orgánom, než ktorý uznesenie vydal, nemožno považovať za oznámenie jeho vyhlásením v zmysle § 137 odst. 1 tr. por.

K spôsobom doručovania rozhodnutí v nápravno výchovných ústavoch a väzniciach, poťažne liečebných ústavoch treba Najvyššiemu súdu zásadne zdôrazniť, že ustanovenie trestného poriadku o spôsobe doručovania do vlastných rúk v zmysle § 63 odst. 1 tr. por. platí aj pre NVÚ MV, väznice a liečebné ústavy, kde nemožno obchádzať doručenie písomnosti, proti ktorej zákon pripúšťa opravný prostriedok, iba nejakým oboznámením s obsahom takého rozhodnutia a jeho založením do osobného spisu obvineného. Doručenie podobnej písomnosti musí osoba, ktorej sa doručuje, vlastnoručne potvrdiť a musí jej byť umožnené, aby sa s obsahom takého rozhodnutia mala možnosť sama náležite zoznámiť a rozhodnúť o podaní opravného prostriedku. Zákon totiž nepozná žiadny rozdiel medzi doručovaním písomností osobám na slobode a osobám vo väzbe, výkone trestu alebo ochrannom liečení.

Pokiaľ preto v danom prípade nedošlo k oznámeniu predmetného uznesenia obvinenému formou zákonom v ustanovení § 63 odst. 1 tr. por. celkom jednoznačne predpísanou, nezačala obvinenému plynúť ani lehota na podanie opravného prostriedku a tým nemohlo predmetné uznesenie nadobudnúť právoplatnosti a vykonateľnosti v zmysle § 140 odst. 1 tr. por. Najvyšší súd považuje oproti názoru generálneho prokurátora za nutné zdôrazniť, že nedoručenie rozhodnutia osobe, ktorá je oprávnená proti takému rozhodnutiu podať opravný prostriedok, nie je iba nejakou formálnou požiadavkou uvedenou v ustanovení § 63 odst. 1 písm. b) tr. por., ale základným predpokladom pre stanovenie počiatku lehoty na podanie opravného prostriedku. Bez poznania počiatku lehoty na podanie opravného prostriedku nemožno totiž tak v zmysle § 139 odst. 1 písm. b) aa) ako ani v zmysle § 140 odst. 1 písm. b) aa) tr. por. zistiť, či opravný prostriedok bol alebo nebol podaný v príslušnej lehote (§ 248 odst. 1, § 143 odst. 1 tr. por.) iba po uplynutí uvedenej lehoty ak nebude opravný prostriedok uplatnený, možno považovať rozhodnutie za právoplatné.

Keď podľa zistenie Najvyššieho súdu generálnym prokurátorom napadnuté uznesenie nie je zatiaľ právoplatné, neprichádzalo do úvahy, aby Najvyšší súd skúmal v zmysle § 267 odst. 1 tr. por. z hľadiska zákonnosti správnosť takého rozhodnutia ani konania, ktoré mu predchádzalo.